

Marshall-hjælp, GATT-aftalen og perspektiverne for at udvikle et regionalt samarbejde omkring Østersøen. Bogen bliver dermed et indlæg i debatten om international og bilateral/dansk bistand til Østeuropa. Her bidrager også bogens dagbogsnotater med et interessant indblik i, hvordan vestlig bistand indgår i lokale politiske spil, som bistandsgiveren kun sjældent forstår og i endnu mindre grad har kontrol over.

Bogen giver imidlertid anledning til noget, der kunne ligne et hjertesuk. På den ene side har forfatterne begrænset sig til at behandle tre geografiske områder - Polen, Tjekkiet og de baltiske lande. På den anden side har forfatterne forsøgt på den specifikt geografiske baggrund at uddrage sammenhænge, der skal være gældende for hele Østeuropa. Dette kommer blandt andet til udtryk ved en uheldig tendens til at behandle de tre baltiske lande, Estland, Letland og Litauen, som en enhed i social, politisk og økonomisk forstand. Selv om de tre baltiske lande har en fælles fortid, som besatte områder af Sovjetunionen i perioden efter 2. verdenskrig til 1991, er der tale om lande med forskellig kultur og politisk tradition, ligesom de geografiske forskelligheder med hensyn til naturressourcer også vil have indflydelse på landenes økonomiske udviklingsmuligheder. De baltiske lande er ligesom som de østeuropæiske lande præget af en fælles historie gennem de sidste godt 50 år, men det vil være indenfor andre rammer som blandt andet det enkelte lands historie og de økonomiske og sociale betingelser, at landene idag vil vælge deres udviklingsstrategi.

Karin Hilmer Pedersen
Institut for Statskundskab
Aarhus Universitet

Dansk Historisk Bibliografi 1970-73 med supplementer til Dansk Historisk Årsbibliografi 1967-69. 1-2. Ved Ann R. Welling og Erland Kolding Nielsen. København: Den Danske Historiske Forening og Det Kongelige Bibliotek, 1993, 841 s.

Det er glædeligt, at arbejdet med den danske historiske bibliografi ikke er gået i stå. Det fortsætter langsomt, men forhåbentlig sikkert. De to nylig udkomne bind dækker perioden 1970-73 og skal ses i sammenhæng med bindet fra 1974-76 (der udkom i 1986). Det vil sige, at der nu findes en dansk specialbibliografi for historie for tiden indtil 1947, 1967-69 (årsbibliografier) og 1970-76. For 1990- findes Det Kongelige Biblioteks database REGINA, hvor også 1970-76 vil blive indlagt. Vi har altså stadig problemet med "hullet" fra 1947 til 1967, samt et nyt fra 1977 til 1990. Forhåbentlig vil det være muligt at få støtte, bevillinger og kræfter til at gøre noget ved lakunerne.

1970-73 indeholder i alt 11.233 indførsler, hvoraf en del er tillæg til 1967-69 og 1974-76, samt ca. 6.000-8.000 anmeldelser. Fordelen ved den lange tilblivelsestid er, at det er muligt at anføre anmeldelser samtidig med, at et værk bliver registreret. Det er også prisværdigt at søge at komplettere tidligere

Marshall-hjælp, GATT-aftalen og perspektiverne for at udvikle et regionalt samarbejde omkring Østersøen. Bogen bliver dermed et indlæg i debatten om international og bilateral/dansk bistand til Østeuropa. Her bidrager også bogens dagbogsnotater med et interessant indblik i, hvordan vestlig bistand indgår i lokale politiske spil, som bistandsgiveren kun sjældent forstår og i endnu mindre grad har kontrol over.

Bogen giver imidlertid anledning til noget, der kunne ligne et hjertesuk. På den ene side har forfatterne begrænset sig til at behandle tre geografiske områder - Polen, Tjekkiet og de baltiske lande. På den anden side har forfatterne forsøgt på den specifikt geografiske baggrund at uddrage sammenhænge, der skal være gældende for hele Østeuropa. Dette kommer blandt andet til udtryk ved en uheldig tendens til at behandle de tre baltiske lande, Estland, Letland og Litauen, som en enhed i social, politisk og økonomisk forstand. Selv om de tre baltiske lande har en fælles fortid, som besatte områder af Sovjetunionen i perioden efter 2. verdenskrig til 1991, er der tale om lande med forskellig kultur og politisk tradition, ligesom de geografiske forskelligheder med hensyn til naturressourcer også vil have indflydelse på landenes økonomiske udviklingsmuligheder. De baltiske lande er ligesom som de østeuropæiske lande præget af en fælles historie gennem de sidste godt 50 år, men det vil være indenfor andre rammer som blandt andet det enkelte lands historie og de økonomiske og sociale betingelser, at landene idag vil vælge deres udviklingsstrategi.

Karin Hilmer Pedersen
Institut for Statskundskab
Aarhus Universitet

Dansk Historisk Bibliografi 1970-73 med supplementer til Dansk Historisk Årsbibliografi 1967-69. 1-2. Ved Ann R. Welling og Erland Kolding Nielsen. København: Den Danske Historiske Forening og Det Kongelige Bibliotek, 1993, 841 s.

Det er glædeligt, at arbejdet med den danske historiske bibliografi ikke er gået i stå. Det fortsætter langsomt, men forhåbentlig sikkert. De to nylig udkomne bind dækker perioden 1970-73 og skal ses i sammenhæng med bindet fra 1974-76 (der udkom i 1986). Det vil sige, at der nu findes en dansk specialbibliografi for historie for tiden indtil 1947, 1967-69 (årsbibliografier) og 1970-76. For 1990- findes Det Kongelige Biblioteks database REGINA, hvor også 1970-76 vil blive indlagt. Vi har altså stadig problemet med "hullet" fra 1947 til 1967, samt et nyt fra 1977 til 1990. Forhåbentlig vil det være muligt at få støtte, bevillinger og kræfter til at gøre noget ved lakunerne.

1970-73 indeholder i alt 11.233 indførsler, hvoraf en del er tillæg til 1967-69 og 1974-76, samt ca. 6.000-8.000 anmeldelser. Fordelen ved den lange tilblivelsestid er, at det er muligt at anføre anmeldelser samtidig med, at et værk bliver registreret. Det er også prisværdigt at søge at komplettere tidligere

udkomne dele af bibliografien; men hvis man ikke kender værkets tilblivelses-historie, kan det være vanskeligt at regne ud, at anmeldelser til et værk udgivet for eksempel 1975 kan findes i bibliografien 1970-73.

Med hensyn til opbygningen følger man Bruuns fra 1913-47 med visse moderniseringer, som der er gjort rede for i indledningen. Det kan nævnes, at Oldtiden og dermed arkæologi (undtagen middelalderarkæologi) er røget ud. Der er kommet et nyt hovedafsnit med politiske bevægelser og partier; folketal, ind- og udvandring er udvidet med demografi som indgangsord; radio er blevet til radio og TV; kvindens stilling er rykket op foran adelsliv, købstadsliv osv. Forfatterregistret er blevet til et forfatter-, redaktør-, udgiver- og anmelderregister, hvilket er en forbedring; til gengæld er den alfabetiske nøgle til bibliografisystemet faldet ud, hvad der nok ikke gør så meget.

Det er et stort - og måske uoverkommeligt - projekt at få den danske historiske bibliografi gjort fuldstændig dækkende. Vi er nu kommet lidt tættere på og må så håbe, at det vil gå lidt hurtigere med de næste bind.

Tove Elklit
Amtsgymnasiet i Odder

Den jyske Historiker, nr. 67, 1994, Århus: Aarhus Universitetsforlag, 152 s., Kr. 125,00.

Det seneste nummer af *Den jyske Historiker* fokuserer på et hidtil noget overset fænomen i dansk sammenhæng, nemlig betydningen af filantropi for opbygningen af den moderne danske (og nordiske) velfærdsstat. Der savnes en artikel der fokuserer på filantropens betydning mere generelt, men bortset fra det rummer nummeret interessante historiske studier af filantropiens rolle i forbindelse med plejemødre, børnehaver og hjælpearbejdet i Røde Kors. Dertil kommer en artikel om de lange linier i filantropibegrebets historie, samt en der sammenholder den historiske forskning i Danmark med den internationale filantropiforskning. Afslutningvis kæder forhenværende socialminister Karen Jespersen kort diskussionen til en vurdering af behovet for frivilligt socialt arbejde i dag.

Anette Borchorst
Institut for Statskundskab
Aarhus Universitet